

Publicerat för enhet: Ortopedklinik

Innehållsansvarig: Maria Detlín, Specialsjuksköt, Avdelning 52 (marde20)

Granskad av: Cosmin-Calin Brancovici, Enhetschef, Ortopedklinik läkare (cosbr)

Godkänt av: Ove Karlsson, Verksamhetschef, Område II gemensamt (oveka1)

Version: 1

Giltig från: 2020-03-30

Giltig till: 2022-03-30

Obstipation - Omhändertagande och förebyggande åtgärder

Revidering i denna version

Ny rutin.

Bakgrund

Patienter som vårdas inom Ortopedkliniken får ofta smärtlindring i form av Opioid-preparat. Dessa läkemedel ökar risk för förstoppning. Detta i kombination med inaktivitet, miljöombyte, smärta, sjukdomar, dåligt vätskeintag, ålder med mera så är risken ännu större. Viktigt att förebygga, planera och ha uppsikt över tarmtömningarna. Varför förstoppning ökar med åldern är inte känt, men bidragande faktorer anses vara att man blir mer stillasittande, får svagare bukmuskulatur, minskad sensibilitet och svårare att krysta, har sämre kosthållning samt drabbas av fler sjukdomar och intar fler läkemedel.

Syfte

Viktigt att förebygga, planera och ha uppsikt över tarmtömningarna.

Omvårdnadsåtgärder

Träning

- Få rörelseträning i möjligaste mån eller lägesändringar i sängen

Obs/övervakning

- Kontroll att tarmen tömmer sig
- Vara observant på läkemedel som kan orsaka förstoppning, t.ex. järn, morfin, kodein och antidepressiva läkemedel.

Miljö

- Integriteten är viktig samt lugn och trygg miljö, t.ex. att skärm ska användas när det är befogat och att toalettdörren ska vara stängd
- Fötterna ska kunna hållas stadigt på golvet vid sittande på toaletten
- Få sitta tillräckligt länge på toaletten

Läkemedelsbehandling vid tillfällig förstoppning <5 dygn

1. 10 st Cilaxoraldroppar enl. ordination sätts alltid in samtidigt som Morfinpreparat.
2. Vid otillräcklig effekt -> kombinera med Movicol/Laxiriva 1-2 påsar, max 4 påsar/dygn.
3. S. Dulcolax 10 mg, 1 st vid behov, max 2 st/dygn.

Läkemedelsbehandling vid långvarig förstoppning >5 dygn:

1. Mixtur Lactulos 660 mg/ml, 30 ml x 2
2. Vid otillräcklig effekt -> kombinera med Movicol/Laxiriva 1-2 påsar, max 4 påsar/dygn
3. Klyx rektallösning 1mg/ml+250mg/ml, 120 ml x 1

Källa: REK-listan 2020 Mage-Tarm-Smärta, Vårdhandboken ”Åtgärder vid förstoppning”